Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [*JULIANE KOKOTT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 3. aprīlī[1]

Lieta C-37/13 P

Nexans SA
un
Nexans France SAS
pret

Eiropas Komisiju

Apelācija — Konkurence — Regula (EK) Nr. 1/2003 — Administratīvais process — Pārbaude bez iepriekšēja paziņojuma — Lēmums, ar kuru tiek noteikta pārbaude — Pienākums norādīt pamatojumu — Ģeogrāfiskais tvērums — Aizdomas par pasaules mēroga konkurences tiesību normu pārkāpumu — Komisijas tiesības pārbaudīt uzņēmējdarbības dokumentus par darījumiem ārpus Eiropas Ekonomikas zonas

I – Ievads

1. Izbīlis parasti ir liels, kad Eiropas Komisijas inspektori – visbiežāk agrās rīta stundās – bez brīdinājuma stāv pie uzņēmuma vārtiem un vēlas to pārmeklēt, veicot t.s. "dawn raids", lai noskaidrotu, vai šis uzņēmums nav iesaistīts pret konkurenci vērstās mahinācijās.

2. Lai šādās situācijās aizstāvētu uzņēmumus no nesamērīgas vai pat patvaļīgas iejaukšanās to telpās, aizsargātu to tiesības uz aizstāvību un tiem vienlaicīgi sniegtu skaidrību par to sadarbības pienākuma apjomu, Savienības tiesībās ir paredzētas konkrētas procesuālās garantijas. It īpaši lēmumam par pārbaudi, pamatojoties uz kuru rīkojas Komisijas inspektori, ir jābūt pienācīgi pamatotam.

3. Šī lieta sniedz Tiesai iespēju turpināt precizēt šādu lēmumu par pārbaudi pamatojumam izvirzāmās juridiskās prasības. Turklāt galvenā interese ir par līdz šim vēl maz apskatīto Komisijas pārbaudāmo konkurences tiesību normu pārkāpumu ģeogrāfiskās ierobežošanas aspektu.

4. Cik precīzi Komisijai šajā agrajā procesa stadijā ir jāsniedz viedoklis par konkrētiem ģeogrāfiskiem tirgiem? Vai lēmumā par pārbaudi ir jābūt ietvertiem paskaidrojumiem par to, vai un kādā apmērā uzņēmumam ir jānodrošina Komisijas inspektoriem iespēja iepazīties ar tā uzņēmējdarbības dokumentiem par darījumiem *ārpus* Eiropas iekšējā tirgus? Šie būtībā ir tiesību jautājumi, kas ir jānoskaidro šajā apelācijas tiesvedībā.

1 — Oriģinālvaloda – vācu.

5. Šie jautājumi rodas, ņemot vērā tādu iespējamu aizliegtu vienošanos par augstsprieguma elektrokabeļiem un ar tiem saistītu aprīkojumu, par kuru Komisija pirms dažiem gadiem ir uzsākusi izmeklēšanu un 2009. gada sākumā veica nepaziņotu pārbaudi, arī uzņēmumā *Nexans* Francijā. Tajā tā iepazinās arī ar vairākiem uzņēmējdarbības dokumentiem, kas attiecās uz elektrokabeļu projektiem tirgos, kas atrodas ārpus Eiropas. Būtībā lietas dalībnieki nav vienisprātis par to, vai lēmuma par pārbaudi pamatojums bija pietiekams šādas rīcības pamats.

6. Tiesas spriedumam šajā lietā būs būtiska nozīme attiecībā uz Komisijas turpmāko administratīvo praksi.

II – Attiecīgās tiesību normas

7. Atbilstošās primāro tiesību normas šajā lietā ir atrodamas, pirmkārt, EKL 81. pantā (tagad – LESD 101. pants) un, otrkārt, EKL 253. pantā (tagad – LESD 296. panta otrā daļa)[2]. Turklāt saistībā ar sekundārajām tiesībām nozīme ir Regulas (EK) Nr. 1/2003[3] 20. pantam.

8. Regulas Nr. 1/2003 20. panta fragments ir izteikts šādā redakcijā:

"1. Lai veiktu pienākumus, kas tai uzlikti ar šo regulu, Komisija var veikt visas vajadzīgās uzņēmumu un uzņēmumu apvienību pārbaudes.

[..]

4. Uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām jāpakļaujas pārbaudēm, kas pieprasītas ar Komisijas lēmumu. Lēmumā nosaka pārbaudes priekšmetu un mērķi, nozīmē datumu, kurā tā sāksies, norāda uz sodiem, kas paredzēti 23. un 24. pantā, un uz tiesībām lēmumu pārskatīt Eiropas Kopienu [Savienības] Tiesā. Komisija šādus lēmumus pieņem pēc apspriešanās ar tās dalībvalsts konkurences iestādi, kuras teritorijā jāveic pārbaude."

9. Jāpiemin ir arī Regulas Nr. 1/2003 4. pants, kas ir formulēts šādi:

"[EK] Līguma 81. un 82. panta piemērošanai Komisijai ir šajā regulā paredzētās pilnvaras."

III – Tiesvedības priekšvēsture

A – *Fakti un administratīvais process*

10. Prasītājas pirmās instances tiesvedībā un tagad apelācijas sūdzības iesniedzējas, *Nexans SA* un tai pilnībā piederošā meitassabiedrība *Nexans France SAS*, ir divas Francijas sabiedrības, kas darbojas elektrokabeļu nozarē.

11. Ar 2009. gada 9. janvāra Lēmumu C(2009) 92/1 Komisija noteica *Nexans* un visiem uzņēmumiem, kurus tā tiešā vai netiešā veidā kontrolē, pienākumu pakļauties pārbaudei saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktu (turpmāk tekstā – "lēmums par pārbaudi").

2 — Nozīme ir tikai tiesībām, kas bija spēkā pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā, jo strīdīgais lēmums par pārbaudi tika pieņemts un izpildīts pirms 2009. gada 1. decembra.

3 — Padomes 2002. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EK] līguma 81. un 82. pantā (OV L 1, 1. lpp., OV Īpašais izdevums latviešu valodā, 8. nod., 2. sēj., 205.–229. lpp.), turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1/2003".

12. Lēmuma par pārbaudi 1. pantā cita starpā ir paredzēts:

"*Nexans* [..], kā arī visiem uzņēmumiem, kurus tā tieši vai netieši kontrolē, tostarp *Nexans France* [..], tiek noteikts pienākums pakļauties pārbaudei attiecībā uz [to] iespējamo līdzdalību pret konkurenci vērstos nolīgumos un/vai saskaņotajās darbībās, kas ir pretrunā [EKL..] 81. pantam, saistībā ar elektrokabeļu un ar tiem saistītā aprīkojuma, tostarp jūras zemūdens augstsprieguma elektrokabeļu un, noteiktos gadījumos, pazemes augstsprieguma elektrokabeļu, piegādi, ietverot saskaņotu piedāvājumu iesniegšanu publiskā iepirkuma procedūrās, klientu sadali, kā arī komerciāli sensitīvas informācijas par šo preču piegādi apmaiņu."

13. Lēmuma par pārbaudi pamatojums bija šāds:

"Komisija ir saņēmusi informāciju, saskaņā ar ko elektrokabeļu piegādātāji, tostarp arī uzņēmumi, kam ir adresēts šis lēmums, piedalās vai ir piedalījušies nolīgumos un/vai saskaņotās darbībās saistībā ar elektrokabeļu un ar tiem saistītā aprīkojuma, tostarp jūras zemūdens augstsprieguma elektrokabeļu un, noteiktos gadījumos, pazemes augstsprieguma elektrokabeļu, piegādi, šai dalībai ietverot saskaņotu piedāvājumu iesniegšanu publisko iepirkumu procedūrās, klientu sadali, kā arī komerciāli sensitīvas informācijas par šo preču piegādi apmaiņu.

[..]

Saskaņā ar Komisijas saņemto informāciju šie nolīgumi un/vai saskaņotās darbības, kas tika īstenotas, vēlākais, kopš 2001. gada, pastāv joprojām. [.. Tiem], iespējams, ir pasaules mērogs.

Gadījumā, ja izrādīsies, ka šie apgalvojumi ir pamatoti, tad iepriekš minētie nolīgumi un/vai saskaņotās darbības tiks kvalificēti kā sevišķi smags [EKL] 81. panta pārkāpums.

Lai ļautu Komisijai pārbaudīt visus faktus, kas attiecas uz iespējamajiem nolīgumiem un saskaņotajām darbībām un kontekstu, kādā tās tiek veiktas, ir jāveic pārbaude saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. pantu.

[..]"

14. Minēto pārbaudi laikposmā no 2009. gada 28. janvāra līdz 2009. gada 30. janvārim, kā arī 2009. gada 3. februārī veica Komisijas inspektori *Autorité de la concurrence* (Francijas konkurences iestādes) pārstāvju pavadībā *Nexans France* uzņēmuma telpās. Paziņojot iepriekš par lēmumu veikt pārbaudi, Komisijas inspektori pārbaudīja un nokopēja vairākus dokumentus un nopratināja *Nexans France* darbiniekus, lai šādi iegūtu precīzākus paskaidrojumus par konkrētiem uzņēmējdarbības dokumentiem.

B – *Pirmās instances tiesvedība*

15. Par lēmumu par pārbaudi, kā arī par divām inspektoru darbībām, veicot pārbaudi, *Nexans* un *Nexans France* cēla prasību atcelt tiesību aktu pirmajā instancē Vispārējā tiesā.

16. Ņemot vērā šo prasību, Vispārējā tiesa ar 2012. gada 14. novembra spriedumu [4] atcēla lēmumu par pārbaudi, ciktāl tas attiecās uz elektrokabeļiem, kas nav jūras zemūdens un pazemes augstsprieguma elektrokabeļi, un ar tiem saistīto aprīkojumu; pārējā daļā Vispārējā tiesa prasību noraidīja [5].

4 — Spriedums *Nexans France* un *Nexans*/Komisija (T-135/09, EU:T:2012:596), turpmāk tekstā arī – "pārsūdzētais spriedums" vai "Vispārējās tiesas spriedums".

5 — Skat. pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. un 2. punktu.

17. Attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem *Nexans* un *Nexans France* tika piespriests segt savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzināt pusi Komisijas tiesāšanās izdevumu. Turpretim Komisijai tika piespriests segt atlikušo pusi savu tiesāšanās izdevumu [6].

IV – Tiesvedība Tiesā

18. Ar 2013. gada 24. janvāra procesuālo rakstu *Nexans* un *Nexans France* (turpmāk tekstā arī – "apelācijas sūdzības iesniedzējas") par Vispārējās tiesas spriedumu kopīgi iesniedza šo apelācijas sūdzību. Šīs apelācijas sūdzības pamatā, pirmkārt, ir tā pārsūdzētā sprieduma daļa, ar kuru Vispārējā tiesa neapmierināja šo abu sabiedrību prasību atcelt tiesību aktu attiecībā uz lēmuma par pārbaudi ģeogrāfisko tvērumu, un, otrkārt, Vispārējās tiesas lēmums par tiesāšanās izdevumiem.

19. Apelācijas sūdzības iesniedzējas lūdz:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl ar to tikusi noraidīta pirmā prasības pamata otrā daļa, kurā tika norādīts, ka lēmuma par pārbaudi ģeogrāfiskais tvērums ir pārāk plašs un neprecīzs;

— atcelt lēmumu par pārbaudi, pamatojoties uz Tiesai pieejamo informāciju, ciktāl ģeogrāfiskais tvērums bija pārāk plašs, nebija pietiekami pamatots un bija pārāk neprecīzs, vai, pakārtoti, nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējā tiesā, lai tā izlemtu atbilstoši Tiesas tiesību izpratnei;

— atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl saskaņā ar to *Nexans* un *Nexans France* ticis piespriests segt savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzināt pusi Komisijas tiesāšanās izdevumu Vispārējā tiesā, un piespriest Komisijai atlīdzināt samērīgā apmērā *Nexans* tiesāšanās Vispārējā tiesā izdevumus;

— piespriest Komisijai atlīdzināt visus *Nexan* tiesāšanās izdevumus šajā tiesvedībā.

20. Savukārt Komisijas prasījumi ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

21. Tiesa saņēma rakstveida apsvērumus par apelācijas sūdzību un 2014. gada 26. februāra tiesas sēdē uzklausīja lietas dalībnieku mutvārdu apsvērumus.

V – Apelācijas sūdzības pamatu vērtējums

22. *Nexans* un *Nexans France* apelācijas sūdzībā vairs nenorāda uz visiem jautājumiem, kas vēl bija pirmās instances tiesvedības priekšmets. Gluži otrādi, juridiskā diskusija apelācijas tiesvedībā ir tikai par lēmuma par pārbaudi ģeogrāfisko tvērumu, savukārt šī lēmuma priekšmetam – tātad ar iespējamiem konkurences tiesību normu pārkāpumiem saistītajam preču veidam – nav vairs nozīmes. Arī pārējās Komisijas inspektoru ar pārbaudi saistītās darbības, par kurām *Nexans* un *Nexans France* vēl cēla prasību pirmajā instancē, nav vairs tiesvedības priekšmets.

23. Apelācijas sūdzības iesniedzējas Vispārējai tiesai būtībā pārmet, ka tā nepamatoti ir atteikusies atcelt lēmumu par pārbaudi, ņemot vērā tā ģeogrāfisko tvērumu (pirmais apelācijas sūdzības pamats). Tās papildus norāda, ka Vispārējās tiesas lēmums par pirmās instances tiesvedības tiesāšanās izdevumiem ir nesamērīgs (otrais apelācijas sūdzības pamats).

6 — Skat. pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 3. un 4. punktu.

A – *Pirmais apelācijas sūdzības pamats – lēmumam par pārbaudi izvirzāmās prasības un tā pārbaude tiesā, ņemot vērā ģeogrāfisko tvērumu*

24. Pirmais apelācijas sūdzības pamats ir par pārsūdzētā sprieduma 95.–100. punktu un sastāv no divām daļām. Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda uz pamatojumam izvirzāmo prasību pārkāpumu saistībā ar lēmuma par pārbaudi ģeogrāfisko tvērumu (šajā ziņā skat. tālāk 1) punktu). Otrkārt, tās iebilst, ka Vispārējā tiesa nav pietiekami vērtējusi, vai Komisija varēja balstīties uz pietiekamām norādēm attiecībā uz tās aizdomām par to, ka konkurences tiesību normu pārkāpumam, "iespējams, ir pasaules mērogs" (šajā ziņā skat. tālāk 2) punktu).

1) Pamatojumam izvirzāmās prasības (pirmā apelācijas sūdzības pamata pirmā daļa)

25. Ar pirmā apelācijas sūdzības pamata pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā attiecībā uz lēmuma par pārbaudi ģeogrāfisko tvērumu, pirmkārt, nepietiekami ir pamatojusi savu spriedumu (šajā ziņā skat. tālāk 1) punkta a) apakšpunktu) un, otrkārt, ir izvirzījusi pārāk zemas prasības Komisijas lēmuma par pārbaudi pamatojumam (šajā ziņā skat. tālāk 1) punkta b) apakšpunktu).

26. Lai gan starp abiem apgalvojumiem noteikti var atrast līdzības, tie attiecas uz dažādām juridiskām problēmām – iebildumu par Vispārējās tiesas formālu kļūdu, pirmajā gadījumā, un iebildumu par Vispārējās tiesas materiāltiesisku kļūdu, otrajā gadījumā, – un tādēļ tie ir jāvērtē atsevišķi. Nekādā gadījumā iespējama kļūda tiesību piemērošanā attiecībā uz lēmuma par pārbaudi pamatojumu noteikti nav pamats secinājumam par kļūdu Vispārējās tiesas sprieduma pamatojumā vai otrādi.

a) Par iespējamo pamatojuma trūkumu Vispārējās tiesas spriedumā (pirmais iebildums)

27. Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas iebilst, ka pārsūdzētā sprieduma pamatojumā nav pietiekami izklāstīts, kā Vispārējā tiesa ir nonākusi pie secinājuma, ka Komisija, norādot uz iespējamu nolīgumu un/vai savstarpēji saskaņotu darbību, "iespējams, pasaules mēroga ietekmi", ir pietiekami sīki izklāstījusi iespējamo aizliegto vienošanos ģeogrāfisko tvērumu.

28. Pienākums pienācīgi pamatot pirmās instances spriedumu izriet no Tiesas statūtu 36. panta, to lasot kopā ar 53. panta pirmo daļu, un uz to ir norādīts arī Vispārējās tiesas Reglamenta 81. pantā.

29. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šis pienākums norādīt pamatojumu neliek Vispārējai tiesai savā argumentācijā izsmeļoši un secīgi aplūkot visus lietas dalībnieku paustos argumentus; tādēļ pamatojums var būt netiešs, ar nosacījumu, ka tas ļauj ieinteresētajām personām saprast, kādu iemeslu dēļ Vispārējā tiesa nav apstiprinājusi to argumentus, un Tiesai iegūt pietiekami daudz informācijas, lai īstenotu savu pārbaudi[7]. Būtībā nozīme ir tam, ka Vispārējā tiesa ir pienācīgi analizējusi visus lietas dalībnieku lūgumus un visus to norādītos tiesību pārkāpumus attiecībā uz strīdīgo Savienības iestādes kā atbildētājas tiesību aktu[8].

30. Jāatzīst, ka paskaidrojumu pārsūdzētajā spriedumā par Komisijas izmeklēto iespējamo konkurences tiesību normu pārkāpumu ģeogrāfisko tvērumu ir salīdzinoši maz; Vispārējā tiesa šī jautājuma satura vērtējumam ir veltījusi tikai trīs rindkopas[9].

7 — Spriedumi *FIAMM* u.c./Padome un Komisija (C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 96. punkts), *Edwin*/ITSB (C-263/09 P, EU:C:2011:452, 64. punkts) un *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 82. punkts).

8 — Šajā ziņā spriedumi *Moritz*/Komisija (C-68/91 P, EU:C:1992:531, 26. un 37.–39. punkts), *Acerinox*/Komisija (C-57/02 P, EU:C:2005:453, 36. un 37. punkts), Komisija/*Greencore* (C-123/03 P, EU:C:2004:783, 40 un 41. punkts), *France Télécom*/Komisija (C-202/07 P, EU:C:2009:214, 41. punkts), *Komninou* u.c./Komisija (C-167/06 P, EU:C:2007:633, 22. punkts) un *Mindo*/Komisija (C-652/11 P, EU:C:2013:229, 41. punkts).

9 — Pārsūdzētā sprieduma 97.–99. punkts.

31. Tomēr ir jāatceras, ka arī *Nexans* un *Nexans France* jautājumu par izmeklēto norunu un darbību, "iespējams, pasaules mērogu" nekādā ziņā nav uzskatījušas par galveno punktu savos paskaidrojumos pirmajā instancē [10]. Proti, to galvenā uzmanība pirmajā instancē bija pievērsta nevis Komisijas pārbaužu ģeogrāfiskajam tvērumam, bet gan to priekšmetam, tātad produktiem, par kuriem notika pārbaude. Tie bija to argumentu Vispārējā tiesā pamats.

32. Apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesvedībā Tiesā nevar pārmest Vispārējai tiesai, ka tā savā sprieduma pamatojumā galveno nozīmi ir piešķīrusi līdzīgiem jautājumiem.

33. Taču, galu galā, nozīme ir tam, vai Vispārējā tiesa, neraugoties uz tās īsajiem paskaidrojumiem, pietiekami ir analizējusi *Nexans* un *Nexans France* iebildumus par iespējamo konkurences tiesību normu pārkāpumu ģeogrāfiskā tvēruma ierobežošanu un vai no sprieduma pamatojuma var secināt, kāpēc Vispārējā tiesa šos iebildumus uzskatīja par nepamatotiem.

34. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa *expressis verbis* analizē šo problemātiku. Tā konstatē, ka, norādot uz pārbaudāmo nolīgumu un/vai saskaņoto darbību, "iespējams, pasaules mērogu", Komisija ir "precīzi aprakstījusi iespējamās aizliegtās vienošanās darbības jomu". Vispārējās tiesas ieskatā "lēmuma par pārbaudi precizitāte attiecībā uz iespējamo konkurences tiesību pārkāpumu, par ko Komisijai bija radušās aizdomas, ģeogrāfisko tvērumu līdz ar to ir uzskatāma par pietiekamu" [11].

35. Papildus Vispārējā tiesa analizē arī *Nexans* un *Nexans France* argumentu par to, ka Komisija nevarēja veikt pārbaudi attiecībā uz dokumentiem, kas attiecas uz vietējiem ģeogrāfiskajiem tirgiem, kuri atrodas ārpus kopējā tirgus, neprecizējot iemeslus, kāpēc attiecīgā uzņēmuma rīcība šajos tirgos varētu kropļot konkurenci iekšējā tirgū [12]. Vispārējās tiesas ieskatā Komisija gan nevar veikt pārbaudi uzņēmuma telpās, ja tai ir aizdomas par tāda nolīguma vai saskaņotu darbību pastāvēšanu, kuru sekas ir novērojamas tikai kādā vienā vai vairākos tirgos ārpus iekšējā tirgus. Taču Vispārējās tiesas ieskatā nekas neliedz Komisijai pārbaudīt dokumentus, kas attiecas uz šiem tirgiem, lai atklātu rīcību, kura varētu iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuras mērķis vai sekas būtu nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū [13].

36. Līdz ar to Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā ir skaidri un nepārprotami sniegusi viedokli par *Nexans* un *Nexans France* iebildumu attiecībā uz iespējamo konkurences tiesību normu pārkāpumu ģeogrāfisko tvērumu, kā arī – lai arī īsi – ir norādījusi, kāpēc tā šo iebildumu uzskatīja par nepamatotu.

37. Apelācijas sūdzības iesniedzēju viedoklis pēc būtības var atšķirties no Vispārējās tiesas viedokļa. Tomēr šis apstāklis pats par sevi nevar padarīt pārsūdzēto spriedumu par tādu, kuram trūkst pamatojuma, bet gan katrā ziņā par tādu, kuram ir trūkumi satura ziņā [14].

38. Līdz ar to kopumā pārsūdzētajam spriedumam nav norādīto trūkumu pamatojumā. Apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmais iebildums šajā pirmā apelācijas sūdzības pamata pirmajā daļā ir jānoraida.

39. Tas, vai Vispārējās tiesas paskaidrojumi par iespējamo konkurences tiesību normu pārkāpumu ģeogrāfisko tvērumu un ar to saistītajām lēmumam par pārbaudi izvirzāmajām prasībām ir *kļūdaini no saturiskā viedokļa*, būs jānoskaidro, izvērtējot otro iebildumu.

10 — Pirmajā instancē šai tēmai bija veltīti tikai četri no 73 *Nexans* un *Nexans France* prasības pieteikuma punktiem (37.–40. punkts), kā arī divi no 41 to replikas raksta punkta (19. un 20. punkts).

11 — Pārsūdzētā sprieduma 97. punkts.

12 — Pārsūdzētā sprieduma 98. un 99. punkts.

13 — Pārsūdzētā sprieduma 99. punkts.

14 — Spriedumi *Wunenburger*/Komisija (C-362/05 P, EU:C:2007:322, 80. punkts) un *Gogos*/Komisija (C-583/08 P, EU:C:2010:287, 35. punkts).

b) Par Komisijas lēmuma par pārbaudi pamatojumam izvirzāmajām prasībām (otrais iebildums)

40. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Vispārējā tiesa ir izvirzījusi pārāk zemas prasības Komisijas lēmuma par pārbaudi pamatojumam un tādējādi ir pārkāpusi Savienības tiesības. To ieskatā Komisijas izteikums lēmuma par pārbaudi preambulā, atbilstoši kuram iespējamiem nolīgumiem un/vai saskaņotajām darbībām, "iespējams, ir pasaules mērogs", ir pārāk nenoteikts un neskaidrs. *Nexans* un *Nexans France* ieskatā Komisijai lēmumā par pārbaudi, pirmkārt, bija skaidri jāierobežo konkrētais ģeogrāfiskais tirgus, un, otrkārt, bija jāpaskaidro, cik lielā mērā elektrokabeļu projektiem ārpus Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas bija nozīme tās veiktajā izmeklēšanā šajā aizliegtu vienošanos lietā.

41. Pienākums pamatot Savienības tiesību aktu izriet no EKL 253. panta (tagad – LESD 296. panta otrā daļa), un turklāt kā tiesību uz labu pārvaldību sastāvdaļa tas ir nostiprināts arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta c) apakšpunktā.

42. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šim pamatojumam skaidri un nepārprotami ir jāatspoguļo Savienības iestādes – akta autores – argumentācija, lai ļautu ieinteresētajām personām noskaidrot pieņemtā akta pamatojumu un kompetentajai tiesai veikt pārbaudi[15].

43. Attiecībā uz Komisijas lēmumiem par pārbaudi pienākuma norādīt pamatojumu saturs un apjoms ir precizēts arī Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta otrajā teikumā. Atbilstoši tam šādos lēmumos it īpaši ir jānosaka attiecīgās pārbaudes priekšmets un mērķis. Šādā veidā ir jānovērš iespēja, ka Komisija pārbaudi veic uz labu laimi, nepastāvot konkrētām aizdomām,[16] – tā ir prakse, kuras definēšanai bieži tiek izmantots angļu valodas jēdziens "fishing expeditions"[17].

44. Kā Tiesa jau vairākkārt ir nospriedusi, īpašā pienākuma norādīt pamatojumu gadījumā saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. panta otro teikumu runa ir par pamatprasību, jo atbilstoši tam "ir jānorāda ne tikai attaisnojošs pamats iejaukšanās uzsākšanai attiecīgajā uzņēmumā, bet arī jārada šiem uzņēmumiem situācija, ka tie apzinās savu pienākumu līdzdarboties un vienlaicīgi aizsargā savas tiesības uz aizstāvību"[18].

45. Vai Vispārējā tiesa, ņemot vērā minēto, Komisijas norādi par iespējamo konkurences tiesību normu pārkāpumu, "iespējams, pasaules mērogu" varēja uzskatīt par pietiekamu pārbaužu priekšmeta un mērķa noteikšanu? Vai tomēr Vispārējai tiesai bija jāpieprasa konkrētāka informācija par konkrēto ģeogrāfisko tirgu, kā arī par uzņēmējdarbības dokumentu par elektrokabeļu projektiem ārpus Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas nozīmi? Strīds, ko lietas dalībnieki šajā apelācijas tiesvedībā cenšas izšķirt, būtībā ir par to.

15 — Spriedumi Komisija/*Sytraval* un *Brink's France* (C-367/95 P, EU:C:1998:154, 63. punkts), *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America*/*Impala* (C-413/06 P, EU:C:2008:392, 166. punkts) un *Ziegler*/Komisija (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 115. punkts).

16 — Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta Ž. Mišo [*J. Mischo*] secinājumus *Hoechst*/Komisija (46/87 un 227/88, EU:C:1989:73, 206. punkts), kā arī manus secinājumus *Solvay*/Komisija (C-109/10 P, EU:C:2011:256, 138. punkts).

17 — Līdzīgs ir apelācijas sūdzību iesniedzēju pārmetums par to, ka Komisija konkrētajā gadījumā ir izmantojusi "globālo traļa metodi" (tiesvedības valodā "global dragnet approach").

18 — Spriedumi *Hoechst*/Komisija (46/87 un 227/88, EU:C:1989:337, 29. punkts), *Dow Benelux*/Komisija (85/87, EU:C:1989:379, 8. un 40. punkts), *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija (no 97/87 līdz 99/87, EU:C:1989:380, 26. un 45. punkts) un *Roquette Frères* (C-94/00, EU:C:2002:603, 47. punkts); līdzīgi spriedumā *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, 299. punkts). Šī judikatūra gan attiecas uz tiesisko regulējumu, kas bija spēkā vēl pirms Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta, taču to var bez problēmām piemērot arī pēdējās tiesību normas gadījumā.

i) Par konkrēto ģeogrāfisko tirgu

46. Vispirms apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Vispārējai tiesai bija jāiebilst pret Komisijas konkrētas informācijas par tās izmeklēšanas ģeogrāfisko dimensiju neesamību. Tās uzskata, ka lēmumā par pārbaudi bija skaidri jāizklāsta, vai konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū ietilpst Eiropas Savienība vai Eiropas Ekonomikas zona.

47. Šajā ziņā ir jānorāda, ka prasība norādīt pamatojumu ir jāizvērtē, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus, tostarp akta saturu, izvirzīto pamatu būtību un akta adresātu vai citu personu, kuras šis akts skar tieši un individuāli, iespējamās intereses saņemt paskaidrojumus. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu precizēti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums, vai akta pamatojumā ir izpildītas EKL 253. panta prasības, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai šī panta formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo jomu [19].

48. It īpaši attiecībā uz nepaziņotām pārbaudēm ir jāpatur prātā, ka tās parasti notiek ļoti agrā stadijā – parasti jau aizliegtu vienošanos iepriekšējās izmeklēšanas laikā. Šajā brīdī – arī ņemot vērā pamatoto uzņēmumu interesi saistībā ar tiesību uz aizstāvību nodrošināšanu – nevar tikt sagaidīts, ka Komisija tās lēmumā par pārbaudi jau norāda precīzus juridiskus vērtējumus. Situācijas raksturs ir tāds, ka Komisijai attiecīgajā procesa stadijā vēl trūkst nepieciešamās informācijas, lai sniegtu konkrētu juridisku vērtējumu, un ka tai vēl ir jāpārbauda tās sākotnējo aizdomu pareizība, kā arī rīcības ietekmes apmērs [20]. To nevar neņemt vērā, vērtējot lēmuma par pārbaudi pamatojumam izvirzāmās juridiskās prasības [21].

49. Tādēļ lēmumā par pārbaudi ietvertajai informācijai, kā to ir vairākkārt nospriedusi Tiesa, ne vienmēr būtu jāaptver precīza attiecīgā tirgus norobežošana, precīza prezumējamo prettiesisko darbību juridiskā kvalifikācija vai laika termiņa noteikšana, kurā šādas prettiesiskas darbības būtu varējušas notikt [22].

50. Nekas pretējs neizriet no Vispārējās tiesas sprieduma lietā *France Télécom*/Komisija, uz kuru apelācijas sūdzības iesniedzējas balstās galvenokārt. Tajā gan vienā vietā mazliet neskaidri ir norādīts, ka Komisijai ir "[jā]norād[a] iespējam[ais] konkrēt[ais] tirgu[s]" [23]. Tomēr, lasot attiecīgo spriedumu rūpīgāk, ir jāsecina, ka Vispārējā tiesa šādi nekādā gadījumā neizvirza augstākas prasības lēmuma par pārbaudi pamatojumam, nekā to dara Tiesa pastāvīgajā judikatūrā. Proti, kā to Vispārējā tiesa pati tieši iepriekšējā minētā sprieduma punktā paskaidro, Komisijai *nav* precīzi jādefinē attiecīgais tirgus [24].

51. Ņemot vērā minēto, apelācijas sūdzības iesniedzēju pārmetums par to, ka šajā gadījumā lēmumā par pārbaudi bija skaidri jāizklāsta, vai no ģeogrāfiskā viedokļa Komisijas pārbaužu priekšmets ir Eiropas Savienība vai attiecīgi Eiropas Ekonomikas zona, nav pamatots. Vispārējā tiesa, ņemot vērā Komisijas lēmuma par pārbaudi pieņemšanas agro brīdi, nemaz nevarēja un nedrīkstēja pieprasīt precīzi noteikt konkrēto ģeogrāfisko tirgu.

19 — Spriedumi Komisija/*Sytraval* un *Brink's France* (EU:C:1998:154, 63. punkts), *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America*/*Impala* (EU:C:2008:392, 166. punkts) un *Ziegler*/Komisija (EU:C:2013:513, 116. punkts).

20 — Šajā ziņā spriedums *National Panasonic*/Komisija (136/79, EU:C:1980:169, 21. punkts), kā arī ģenerāladvokāta Ž. Mišo secinājumi *Hoechst*/Komisija (EU:C:1989:73, 174. punkts), skat. arī manus secinājumus *Solvay*/Komisija (EU:C:2011:256, 143. punkts).

21 — Šādi arī – nosakot, vai tiek pārbaudīts EKL 81. vai 82. panta pārkāpums, – ģenerāladvokāta Ž. Mišo secinājumos *Hoechst*/Komisija (EU:C:1989:73, 176. punkts), kā arī manos secinājumos *Solvay*/Komisija (EU:C:2011:256, 144. punkts).

22 — Spriedumi *Hoechst*/Komisija (EU:C:1989:337, 41. punkts), *Dow Benelux*/Komisija (EU:C:1989:379, 10. punkts), *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija (EU:C:1989:380, 45. punkts) un *Roquette Frères* (EU:C:2002:603, 82. punkts).

23 — Vispārējās tiesas spriedums *France Télécom*/Komisija (T-340/04, EU:T:2007:81, 52. punkts).

24 — Vispārējās tiesas spriedums *France Télécom*/Komisija (EU:T:2007:81, 51. punkts).

52. Tomēr Komisijai lēmumā par pārbaudi vienmēr pēc iespējas precīzi ir jānorāda, kas tiek meklēts un uz kādiem aspektiem izmeklēšanas procedūrai būtu jāattiecas [25]. Citiem vārdiem, no lēmuma par pārbaudi pamatojuma ir jāizriet pieņēmumiem, ko Komisija ir paredzējusi pārbaudīt [26]. Turklāt runa nav tik daudz par iespējami precīzāku konkrēto tirgu noteikšanu, bet gan par attiecīgajiem uzņēmumiem saprotamu to konkurences tiesību normu pārkāpumu aprakstu, par kuriem Komisijai ir aizdomas.

53. Konkrētajā gadījumā strīdīgais lēmums par pārbaudi atbilda šīm prasībām: attiecīgā lēmuma preambulā Komisija ir norādījusi, ka tās pārbaude ir par "nolīgumiem un/vai saskaņotām darbībām", kurām, "iespējams, ir pasaules mērogs" un kuras ir saistītas "ar elektrokabeļu un ar tiem saistītā aprīkojuma [..] piegādi". Līdz ar to aizdomas, uz kurām balstījās Komisija, bija aprakstītas pietiekami skaidri un saprotami.

54. It īpaši bija skaidri norādīts uz Komisijas pārbaudāmo iespējamo konkurences tiesību normu pārkāpumu teritoriālo aspektu, norādot uz to "pasaules" mērogu. Nevar tikt nopietni apstrīdēts, ka ar šo atsauci uz "pasaules" mērogu bija domāts arī Eiropas iekšējais tirgus.

55. Tas vien, ka Komisija, lietojot vārdu "iespējams", samazināja tās attiecīgā formulējuma noteiktību, nepadara tās izteikumu mazāk skaidru, gluži otrādi, šis papildinājums ir normāla Komisijas sākotnējā novērtējuma izpausme, kurai tajā brīdī noteikti bija jābalstās uz sākotnējām aizdomām un kura vēl nevarēja atsaukties uz visaptveroši noskaidrotiem faktiem, kā arī uz visu procesa dalībnieku argumentiem.

56. Līdz ar to *Nexans* un *Nexans France* varēja bez grūtībām secināt, par kādām aizdomām varētu būt runa Komisijas noteiktās nepaziņotās pārbaudes gadījumā, un tādēļ tās varēja sagatavot uz to vērstu aizstāvības stratēģiju un saprast to sadarbības pienākumu.

57. Tādējādi apelācijas sūdzību iesniedzēju arguments par to, ka Vispārējā tiesa attiecībā uz konkrēto ģeogrāfisko tirgu nav ievērojusi lēmuma par pārbaudi pamatojumam izvirzāmās prasības, ir jānoraida.

ii) Par uzņēmējdarbības dokumentu attiecībā uz elektrokabeļu projektiem ārpus Eiropas iekšējā tirgus nozīmi

58. Atliek pārbaudīt apelācijas sūdzības iesniedzēju otro pārmetumu, atbilstoši kuram Vispārējai tiesai attiecībā uz lēmuma par pārbaudi pamatojumu bija jāpieprasa konkrētāka informācija par uzņēmējdarbības dokumentiem, ar kuriem bija jāiepazīstas inspektoriem. *Nexans* un *Nexans France* it īpaši uzskata, ka Komisijai bija jāpamato, kādēļ izmeklēšanā bija nozīme uzņēmējdarbības dokumentiem par elektrokabeļu projektiem ārpus Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas un kādēļ tie bija jāiesniedz inspektoriem.

59. Neapšaubāmi, no prasības par attiecīgā uzņēmuma aizsardzību pret patvaļīgu vai nesamērīgu iejaukšanos [27] tā uzņēmuma telpās, kā arī no tā tiesību uz aizstāvību aizsardzības interesēm izriet, ka Komisijai lēmuma par pārbaudi pamatojumā ne tikai pēc iespējas precīzi ir jānorāda, kas tiek meklēts un uz kādiem aspektiem pārbaudei būtu jāattiecas, bet tajā arī ir jākonkretizē, kādas pilnvaras ir Savienības kontrolētājiem attiecīgajā gadījumā [28].

25 — Spriedums *Roquette Frères* (EU:C:2002:603, 83. punkts).

26 — Spriedumi *Hoechst*/Komisija (EU:C:1989:337, 41. punkts), *Dow Benelux*/Komisija (EU:C:1989:379, 9. punkts) un *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija (EU:C:1989:380, 45. punkts); skat. arī manus secinājumus *Solvay*/Komisija (EU:C:2011:256, 138. punkts).

27 — Spriedumi *Hoechst*/Komisija (EU:C:1989:337, 19. punkts), *Dow Benelux*/Komisija (EU:C:1989:379, 30. punkts) un *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija (EU:C:1989:380, 16. punkts).

28 — Spriedums *Roquette Frères* (EU:C:2002:603, 83. punkts).

60. Tomēr manā ieskatā viss minētais nenozīmē, ka Komisijai tās lēmumā par pārbaudi savā ziņā rūpīgi un detalizēti būtu jānorāda, kādos uzņēmējdarbības dokumentos inspektori var ielūkoties un kādos nevar. Pret secinājumu par juridisku pienākumu norādīt šādus paskaidrojumus lēmuma par pārbaudi pamatojumā liecina divi argumenti.

61. Pirmkārt, atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Komisijai, veicot nepaziņotu pārbaudi, nav jāaprobežojas ar tādu dokumentu pārbaudi, kurus tā jau iepriekš ir varējusi skaidri nosaukt vai identificēt. Tas tādēļ, ka, nosakot šādu ierobežojumu, tās tiesībām uz pieeju šādiem dokumentiem vai reģistriem nebūtu nekādas nozīmes. Gluži otrādi, Komisijas tiesības veikt nepaziņotas pārbaudes gan arī, gan tieši ietver pilnvaras meklēt citu informāciju, kas vēl nav pazīstama vai pilnībā identificēta [29]. Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju viedoklim šādu uzņēmējdarbības dokumentu meklēšana nevar tikt atlikta uz vēlāku brīdi, ne arī tikt veikta, pieprasot informāciju saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. pantu, jo aizliegtu vienošanos gadījumā vienmēr ir jārēķinās ar atbrīvošanos no apsūdzošiem pierādījumiem, ko veic iesaistītie uzņēmumi, līdzko ir pagājis pirmās nepaziņotās pārbaudes pārsteiguma moments.

62. Otrkārt, ir pašsaprotami, ka Komisija, veicot nepaziņotu pārbaudi, drīkst meklēt un iepazīties ar uzņēmējdarbības dokumentiem tikai tad, ja tiem attiecīgajā procesā saskaņā ar EKL 81. un 82. pantu (tagad – LESD 101. un 102. pants) varētu būt kāda nozīme. Tas tādēļ, ka pārbaudes pilnvaras atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktam palīdz Komisijai īstenot uzdevumu aizsargāt iekšējo tirgu no konkurences izkropļojumiem un sodīt par iespējamiem iekšējā tirgus konkurences tiesību normu pārkāpumiem [30]. Tātad ar to saistītā Komisijas inspektoru pilnvaru ierobežošana ar attiecīgo izmeklēšanas priekšmetu izriet jau no tiesiskā regulējuma, atbilstoši kuram notiek katra ar aizliegtām vienošanām saistīta pārbaude, un tātad uz to nav jānorāda *expressis verbis* lēmuma par pārbaudi pamatojumā. Iespējamiem paskaidrojumiem lēmumā par pārbaudi attiecībā uz minēto tik un tā būtu tikai deklaratīvs raksturs.

63. Galu galā, šķiet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka uz iepazīšanos ar uzņēmējdarbības dokumentiem par projektiem, kas tiek īstenoti ārpus Eiropas Savienības vai attiecīgi Eiropas Ekonomikas zonas, būtībā neattiecas Komisijas pārbaudes pilnvaras un ka tādēļ ir nepieciešams īpašs pamatojums, ja Komisija – izņēmuma kārtā? – vēlētos noteikt šādu uzņēmējdarbības dokumentu pārbaudi.

64. Tomēr šī argumentācija, to analizējot sīkāk, nav pamatota. Tas tādēļ, ka vai nu Komisijai atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktam nav kompetences pārbaudīt šādus uzņēmējdarbības dokumentus – šādā gadījumā tā nevar radīt neesošu kompetenci arī ar pamatotiem paskaidrojumiem tās lēmuma par pārbaudi pamatojumā –, vai arī Komisijas pārbaudes kompetence attiecas arī uz šādiem dokumentiem – šādā gadījumā lēmumā par pārbaudi arī nav nepieciešams īpašs pamatojums, kādēļ Komisijas inspektori var ar tiem iepazīties. Tātad nedz vienā, nedz otrā gadījumā runa patiesībā nav par pamatojuma problēmu.

65. Tieši tādā situācijā kā šī, kad Komisija bija uz pasaules mēroga aizliegtas vienošanās pēdām, tai nekādā ziņā nebija jāaprobežojas tikai ar uzņēmējdarbības dokumentu par elektrokabeļu projektiem Eiropas Savienībā vai Eiropas Ekonomikas zonā pārbaudi. Ņemot vērā sākotnējās aizdomas par šādu aizliegtu vienošanos, Komisija šajā gadījumā noteikti varēja pievērst uzmanību arī trešajās valstīs īstenotiem elektrokabeļu projektiem. Tas tādēļ, ka pilnīgi acīmredzami arī dokumenti par šādiem projektiem var sniegt skaidrojumu par šādas aizliegtas vienošanās darbību, pat ja minētajiem projektiem kā tādiem nebūtu jāietekmē iekšējais tirgus. Piemēram, ja no uzņēmējdarbības

29 — Spriedums *Roquette Frères* (EU:C:2002:603, 84. punkts), skat. arī spriedumus *Hoechst*/Komisija (EU:C:1989:337, 27. punkts), *Dow Benelux* /Komisija (EU:C:1989:379, 38. punkts) un *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija (EU:C:1989:380, 24. punkts).

30 — Šajā ziņā skat. Regulas Nr. 1/2003 preambulas 24. apsvērumu, kā arī tās 4. pantu; skat. arī spriedumus *National Panasonic*/Komisija (EU:C:1980:169, 20. punkts), *AM & S*/Komisija (155/79, EU:C:1982:157, 15. punkts), *Hoechst*/Komisija (EU:C:1989:337, 25. punkts), *Dow Benelux*/Komisija (EU:C:1989:379, 36. punkts), *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija (EU:C:1989:380, 22. punkts) un *Roquette Frères* (EU:C:2002:603, 42. punkts).

dokumentiem par ārpus Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas īstenojamu projektu izriet, ka aizliegtās vienošanās dalībnieki sadala tirgu pasaules mērogā un nekonkurē savos attiecīgajos vietējos tirgos ("stay-at-home agreement"), tas var būt netiešs pierādījums, ka aizliegtā vienošanās tikusi piemērota, lai ierobežotu faktisko konkurenci iekšējā tirgū.

66. Iespējams, ka aizliegtu vienošanos pasaules mērogā gadījumā tikai uzņēmējdarbības dokumentos par noteiktiem attiecīgo uzņēmumu darījumiem ārpus Eiropas var atrast "kūpošo koltu" – tātad, piemēram, dokumentu, kurā šie uzņēmumi ir norādījuši pret konkurenci vērstu norunu par to projektiem pasaules mērogā saturu, ieskaitot to plānoto rīcību Eiropas iekšējā tirgū. Nevar tikt nopietni apgalvots, ka Komisija šādu pierādījumu nedrīkstētu pievienot lietai. Attiecīgi tai nedrīkst tikt liegts nepaziņotas pārbaudes gadījumā meklēt šādu pierādījumu, pat ja tas ir atrodams uzņēmējdarbības dokumentos par projektiem ārpus Eiropas saistībā ar precēm, uz kurām attiecas iespējamā aizliegtā vienošanās. To apelācijas sūdzības iesniedzēju pārstāvis atzina tiesas sēdē, atbildot uz manu jautājumu.

67. Turklāt arī tas, ka Komisija šajā gadījumā minētos pierādījumus par globālu tirgus sadali meklēja saistībā ar iespējamo aizliegto vienošanos, bija norādīts lēmuma par pārbaudi pamatojumā, tajā taču bija runa par aizdomām par "klientu sadali" starp iespējamās pret konkurenci vērstās vienošanās vai saskaņoto darbību, kam, "iespējams, ir pasaules mērogs" elektrokabeļu tirgū, dalībniekiem. No lēmuma par pārbaudi preambulas izrietēja arī tas, ka Komisija vēlējās "pārbaudīt visus faktus, kas attiecas uz iespējamajiem nolīgumiem un saskaņotajām darbībām un kontekstu, kādā tās tiek veiktas".

68. Ņemot vērā minēto, *Nexans* un *Nexans France* iebildums par to, ka Vispārējai tiesai šajā ziņā bija jāpieprasa izvērstāks pamatojums lēmumā par pārbaudi, veicot visaptverošu visu šīs lietas apstākļu vērtējumu, šķiet īpaši kļūdains.

69. Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju uzskatam šāda veida izmeklēšanu nekas nekavē arī no starptautisko tiesību viedokļa [31]. It īpaši nevar būt runa par teritorialitātes principa pārkāpumu. Proti, Komisijas pārmeklētās uzņēmuma telpas un tās pārbaudītie uzņēmējdarbības dokumenti atradās Savienības teritorijā.

70. Komisijai gan turklāt saskaņā ar teritorialitātes principu ir jāaprobežojas tikai ar tādu mahināciju izmeklēšanu, kas, ņemot vērā to iespējamās sekas, ir piemērotas, lai ierobežotu konkurenci iekšējā tirgū [32]. Taču tas nenozīmē, ka tai pārbaužu gadījumā būtu jāaprobežojas tikai ar tādu uzņēmējdarbības dokumentu pārbaudi, kas attiecas uz aizliegto vienošanos dalībnieku projektiem Eiropas Savienībā vai Eiropas Ekonomikas zonā.

71. Proti, kā jau minēts, secinājumi par pret konkurenci vērstas prakses pastāvēšanu, kam, iespējams, ir negatīvas sekas attiecībā uz konkurenci iekšējā tirgū, var izrietēt arī no uzņēmējdarbības dokumentiem, kas attiecas uz vietējiem projektiem trešajās valstīs, piemēram, tad, ja šie dokumenti sniedz skaidrojumu par vispasaules mēroga aizliegtas vienošanās darbību vai ja attiecīgie projekti, pamatojoties uz to saistību ar darījumiem Savienībā, var ietekmēt iekšējo tirgu. Šī saistība ar iekšējo tirgu no starptautisko tiesību viedokļa ir pietiekama, lai iepriekšējā izmeklēšanā pamatotu Komisijas izmeklēšanas darbības attiecībā uz uzņēmējdarbības dokumentiem, par kuriem ir runa šajā gadījumā.

72. Attiecīgi Vispārējā tiesa pilnīgi pareizi ir izklāstījusi, ka nekas nekavē Komisiju pārbaudīt dokumentus par tirgiem ārpus Eiropas, "lai atklātu rīcību, kura varētu iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuras mērķis vai sekas būtu nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci [iekšējā] tirgū" [33].

31 — Lai gan apelācijas sūdzības iesniedzējas uz starptautisko tiesību apsvērumiem norāda tikai pirmā apelācijas sūdzības pamata otrajā daļā, es uzskatu, ka ir lietderīgi ar tiem saistītos argumentus analizēt jau šajā pirmā apelācijas pamata pirmajā daļā.

32 — Šajā ziņā galvenokārt skat. Celulozes spriedumu (spriedums *Ahlström Osakeyhtiö* u.c./Komisija, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 un no C-125/85 līdz C-129/85, EU:C:1988:447, 15.–17. punkts).

33 — Pārsūdzētā sprieduma 99. punkta pēdējais teikums.

c) Starpsecinājums

73. Līdz ar to kopumā pirmā apelācijas sūdzības pamata pirmā daļa ir nepamatota.

2) Par lēmuma par pārbaudi pamatā esošu aizdomu pārbaudi tiesā (pirmā apelācijas sūdzības pamata otrā daļa)

74. *Nexans* un *Nexans France* ar pirmā apelācijas sūdzības pamata otro daļu iebilst, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi Savienības tiesību prasības, nevērtējot, vai Komisijas rīcībā bija pamatotas norādes attiecībā uz aizdomām par pasaules mēroga konkurences tiesību normu pārkāpumu.

a) Pieņemamība

75. Vispirms rodas jautājums, vai šajā pirmā apelācijas sūdzības pamata otrajā daļā ietvertais iebildums vispār ir pieņemams. Ir jānoskaidro, vai apelācijas sūdzības iesniedzējas ar Tiesā norādīto kritiku par lēmuma par pārbaudi kontroles tiesā rūpīgumu nav izvēlējušās pilnīgi jaunu un pirmajā instancē nenorādītu pamatu attiecībā uz pieņēmumu par tiesību pārkāpumu. Ja tas tā būtu, šī pirmā apelācijas sūdzības pamata daļa [Tiesai] pēc savas ierosmes būtu jānoraida kā nepieņemama, pat ja neviens no lietas dalībniekiem uz šo aspektu nav norādījis tiesvedībā Tiesā [34].

76. Tas tādēļ, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka ļaut lietas dalībniekam pirmo reizi Tiesā izvirzīt apsūdzības vai aizstāvības pamatu, ko tas būtu varējis izvirzīt, bet nav izvirzījis Vispārējā tiesā, nozīmētu ļaut vērsties Tiesā ar strīdu, kas ir plašāks nekā Vispārējā tiesā izskatītais. Apelācijas tiesvedībā Tiesas jurisdikcija principā ir ierobežota un nepārsniedz pārbaudi par Vispārējās tiesas veikto vērtējumu par tajā izskatītajiem pamatiem [35].

77. Attiecīgi arī Tiesas Reglamenta 127. panta 1. punktā, to lasot kopā ar 190. panta 1. punktu, ir paredzēts, ka tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesiskiem vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā.

78. Pirmajā instancē *Nexans* un *Nexans France* uz izmeklēšanas priekšmeta ģeogrāfiskās piemērojamības problemātiku norādīja tikai saistībā ar lēmuma par pārbaudi pamatojumu, tātad saistībā ar *formālu* Komisijas *kļūdu* [36]. Tās galvenokārt kritizēja, ka Komisijas atsaukšanās uz varbūtēja konkurences tiesību normu pārkāpuma, "iespējams, pasaules mērogu" ir pārāk neskaidra un neļauj tām secināt precīzu pārbaužu, kā arī to sadarbības pienākuma apmēru [37]. Turklāt lēmumā par pārbaudi neesot ietverta konkrēta informācija, saistībā ar kādiem tirgiem un kādā apjomā iespējamas pret konkurenci vērstas norunas vai prakse ārpus Savienības varēja ietekmēt iekšējo tirgu [38].

79. Turpretim nevienā brīdī savā argumentācijā Vispārējā tiesā *Nexans* un *Nexans France* nav izteikušas *materiāla rakstura* šaubas par pietiekamu norāžu esamību attiecībā uz aizdomām par konkurences tiesību normu pārkāpuma pasaules mērogu. Arī atbildot uz Tiesas īpašu rakstveida jautājumu, tās nevarēja iesniegt pierādījumu par šādu argumentu esamību pirmajā instancē. Gluži otrādi, to pārstāvim tiesas sēdē bija jāatzīst, ka *Nexans* un *Nexans France* šādu iebildumu nebija *expressis verbis* izvirzījušas pirmās instances tiesvedībā.

34 — Šajā lietā Komisija tikai tiesas sēdē Tiesā prasīja šo pirmā apelācijas sūdzības pamata otro daļu atzīt par nepieņemamu.

35 — Spriedumi *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija (C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 165. punkts), *Alliance One International* un *Standard Commercial Tobacco*/Komisija un Komisija/*Alliance One International* u.c. (C-628/10 P un C-14/11 P, EU:C:2012:479, 111. punkts) un *Groupe Gascogne*/Komisija (C-58/12 P, EU:C:2013:770, 35. punkts).

36 — Skat. pirmās instances prasības pieteikuma 3.2.3. daļu (37.–40. punkts) ar nosaukumu "Overly broad geographic scope".

37 — Pirmās instances prasības pieteikuma 39. un 40. punkts.

38 — Pirmās instances prasības pieteikuma 37. un 38. punkts.

80. Turklāt ne visai pārliecinošs ir apelācijas sūdzības iesniedzēju mutiski izteiktais arguments, ka to paskaidrojumos Vispārējā tiesā katrā ziņā esot bijis *netieši* ietverts iebildums par to, ka Komisijai nebija pietiekami daudz norāžu aizdomām par pasaules mēroga konkurences tiesību normu pārkāpumu. Ir maz ticams, ka augsti specializētie advokāti, kuri šajā tiesvedībā pārstāv *Nexans* un *Nexans France*, materiāltiesisku iebildumu par lēmuma par pārbaudi satura pareizību būtu "paslēpuši" starp paskaidrojumiem par tās formālo likumību, nevis uz to norādījuši *tieši*[39]. Tas tā ir vēl jo vairāk tādēļ, ka *Nexans* un *Nexans France* citā sakarā – proti, attiecībā uz lēmuma par pārbaudi materiālo piemērojamību – *expressis verbis* balstījās tieši uz tādu materiāltiesisku iebildumu[40].

81. Ņemot vērā minēto, ir jāsecina, ka pirmā apelācijas sūdzības pamata otrajā daļā ir ietverts jauns pamats. Šis pamats nebalstās uz juridiskiem vai faktiskiem apstākļiem, kuri ir nākuši gaismā tikai procesa laikā, un tas nevar arī tikt uzskatīts tikai par pirmajā instancē izteikto argumentu izvērsumu. Gluži otrādi, ar to tiek paplašināts lietas priekšmets salīdzinājumā ar pirmās instances tiesvedībā norādīto, un tādējādi tas ir nepieņemams.

b) Pamatotība

82. Tikai pakārtoti es turpinājumā īsumā pievēršos šīs pirmā apelācijas sūdzības pamata otrās daļas pamatotībai.

83. Ar savu iebildumu *Nexans* un *Nexans France* pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav pārbaudījusi, vai Komisijas rīcībā, pieņemot lēmumu par pārbaudi, bija pamatotas norādes attiecībā uz aizdomām par pasaules mēroga konkurences tiesību normu pārkāpumu.

84. Šis arguments ir jānoraida.

85. Bez šaubām, katrs lēmums par pārbaudi, galu galā, var tikt pārbaudīts tiesā attiecībā uz to, vai Komisijas rīcībā bija pietiekami daudz norāžu, lai tādējādi pamatotu sākotnējās aizdomas par būtisku konkurences tiesību normu pārkāpumu un tās lēmumā par pārbaudi noteiktos izmeklēšanas pasākumus[41]. Būtībā ar šādu tiesas veiktu *ex-post* kontroli pietiek, lai samērīgi tiktu nodrošināta attiecīgo uzņēmumu pamattiesību aizsardzība[42].

86. Šīs pēckontroles būtībai atbilst situācija, kad Komisijai tikai procesā kompetentajās tiesās, nevis, piemēram, jau iepriekš tās lēmuma par pārbaudi pamatojumā[43] ir konkrēti jānorāda, pamatojoties uz kādu informāciju tā uzskata par pamatotu pārmeklēt attiecīgā uzņēmuma telpas[44].

39 — Par pastāvīgo judikatūru, atbilstoši kurai, pārbaudot Savienības tiesību aktus tiesā, ir nošķirama formālā un materiālā likumība, skat. spriedumus Komisija/*Sytraval* un *Brink's France* (EU:C:1998:154, 67. punkts), *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America*/*Impala* (EU:C:2008:392, 181. punkts) un *Gascogne Sack Deutschland*/Komisija (C-40/12 P, EU:C:2013:768, 46. punkts).

40 — Šajā ziņā skat. pārsūdzētā sprieduma 60.–94. punktu.

41 — Spriedums *Roquette Frères* (EU:C:2002:603, 49. un 50. punkts), kā arī – netieši – spriedums *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija (EU:C:1989:380, 52. punkts).

42 — ECT 2007. gada 7. jūnija spriedums lietā *Smirnov* pret Krieviju (sūdzība Nr. 71362/01, *Recueil des arrêts et décisions*, 2007-VII, 45. punkts), kā arī 2011. gada 15. februāra spriedumi lietā *Harju* pret Somiju (sūdzība Nr. 56716/09, 40. un 44. punkts) un lietā *Heino* pret Somiju (sūdzība Nr. 56720/09, 45. punkts).

43 — Šajā ziņā skat. arī spriedumu *Dalmine*/Komisija (C-407/04 P, EU:C:2007:53, 60. punkts), kurā tiesa ir atzinusi risku, ka attiecīgie uzņēmumi varētu noslēpt pierādījumus, ja tie jau pirmajā izmeklēšanas fāzē varētu identificēt informāciju, kas jau ir zināma Komisijai.

44 — Šajā ziņā spriedumi *Hoechst*/Komisija (EU:C:1989:337, 41. punkts), *Dow Benelux*/Komisija (EU:C:1989:379, 9. un 15. punkts), *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija (EU:C:1989:380, 45. un 51. punkts) un *Roquette Frères* (EU:C:2002:603, 60.–62. punkts).

87. Turklāt konkurences lietās tiesvedība Savienības tiesās pamatojas uz pierādījumu iesniegšanas principu [45]. Tā kā *Nexans* un *Nexans France* pirmajā instancē neapšaubīja, ka Komisijas rīcībā bija pamatotas norādes attiecībā uz sākotnējām aizdomām par pasaules mēroga konkurences tiesību normu pārkāpumu [46], Vispārējai tiesai nebija iemesla pievērsties šai problemātikai. Katrā ziņā ļoti neskaidrā *Nexans* un *Nexans France* norāde uz atsevišķu ārpus Eiropas realizētu elektrokabeļu projektu tīri vietējo raksturu nevarēja būt iemesls tam, lai Vispārējā tiesa vispārīgi apšaubītu pietiekamu norāžu esamību un pēc savas iniciatīvas veiktu izmeklēšanu par iespējamās aizliegtās vienošanās kā pasaules mēroga prettiesiskas darbības raksturu.

88. Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju viedoklim arī tas, ka nepaziņotu pārbaužu gadījumā notiek būtiska iejaukšanās saistībā ar uzņēmumu telpām un tādējādi to ar pamattiesībām aizsargātajā sfērā, nemaina minēto. Tas tādēļ, ka *Nexans* un *Nexans France* pārstāvēja augsti specializēti advokāti, no kuriem varēja sagaidīt, ka tie Vispārējā tiesā norādīs uz visiem nepieciešamajiem iebildumiem. Šādā situācijā tiesai varētu būt pienākums pārbaudīt netiešus pierādījumus pēc savas ierosmes tikai tad, ja tā izlemtu, neuzklausot pretējo pusi [47], vai ja pamatoti iemesli liecinātu par to, ka nepaziņota pārbaude notiek vai ir notikusi pretlikumīgi. Tomēr šajā gadījumā nepastāvēja nedz pirmais, nedz otrais apstāklis.

89. Nobeigumā ir jānorāda, ka tiesvedība Tiesā, galu galā, ir apstiprinājusi norāžu, uz kurām Komisija šajā gadījumā pamatoti varēja balstīt sākotnējās aizdomas par pasaules mēroga konkurences tiesību normu pārkāpumu, esamību. Proti, kā Komisija savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību ir neapstrīdami norādījusi un pierādījusi ar citātiem, tās rīcībā lēmuma par pārbaudi pieņemšanas brīdī bija viena pieteikuma par iecietības pasākumiem iesniedzēja mutvārdu paziņojumi, no kuriem izrietēja konkrētas norādes par pasaules mēroga aizliegtas vienošanās, kuras dalībnieki tostarp savā starpā sadalīja tirgu un savu darbību ierobežoja ar attiecīgajiem vietējiem tirgiem, pastāvēšanu [48]. Turklāt Komisija varēja atsaukties uz iepriekšēju konkrētu pieredzi saistībā ar citu aizliegtu vienošanos mahinācijām, kurās daļēji piedalījās tie paši uzņēmumi.

90. Šajos apstākļos Komisijai bija tiesības, veicot nepaziņotas pārbaudes, meklēt pierādījumus šādas pasaules mēroga aizliegtas vienošanās pastāvēšanai un darbošanās veidam [49].

c) Starpsecinājums

91. Tātad kopumā pirmā apelācijas sūdzības pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepieņemama un katrā ziņā kā nepamatota. Tādējādi pirmajam apelācijas sūdzības pamatam kopumā nav izredžu būt apmierinātam.

45 — Īpaši par pierādījumu iesniegšanas principu attiecībā uz lēmumiem par pārbaudi skat. spriedumu *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija (EU:C:1989:380, 52. punkts); vispārīgi par šo principu konkurences tiesībās skat. spriedumus *Chalkor*/Komisija (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 64. un 65. punkts) un *Otis* u.c. (C-199/11, EU:C:2012:684, 61. punkta pirmais teikums), kā arī manus secinājumus *Alliance One International* un *Standard Commercial Tobacco*/Komisija un Komisija/*Alliance One International* u.c. (C-628/10 P un C-14/11 P, EU:C:2012:11, 99. punkts) un *Schindler Holding* u.c./Komisija (C-501/11 P, EU:C:2013:248, 47. punkts).

46 — Skat. iepriekš šo secinājumu 78. un 79. punktu.

47 — Tas parasti tā ir, ja valsts tiesai tiek lūgts pirms nepaziņotas pārbaudes kā piesardzības pasākumu sniegt atļauju piespiedu pasākumu piemērošanai (Regulas Nr. 1/2003 20. panta 7. un 8. punkts).

48 — Daļēji šie pieteikuma par iecietības pasākumiem iesniedzēja paskaidrojumi jau bija strīdīga izteikuma priekšmets pirmās instances tiesvedībā Vispārējā tiesā.

49 — Apelācijas sūdzības iesniedzēju ar starptautiskajām tiesībām saistītos argumentus saistībā ar šo pirmā apelācijas sūdzības pamata otro daļu esmu analizējusi jau iepriekš šo secinājumu 69.–72. punktā.

B – *Otrais apelācijas sūdzības pamats – Vispārējās tiesas lēmums par tiesāšanās izdevumiem*

92. Visbeidzot, ar otro apelācijas sūdzības pamatu, kas ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 138. un 139. punktu, apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka Vispārējās tiesas lēmums par pirmās instances tiesvedības tiesāšanās izdevumiem ir "acīmredzami nesaprātīgs".

93. Atbilstoši Tiesas statūtu 58. panta otrajai daļai apelācijas nevar tikt iesniegtas tikai par tiesāšanās izdevumiem Vispārējā tiesā. Pastāvīgajā judikatūrā šī tiesību norma tiek tulkota plaši. Atbilstoši tai tā attiecas arī uz tādiem gadījumiem, kad apelācijas sūdzības iesniedzējs vēršas ne tikai pret lēmumu par tiesāšanās izdevumiem, bet pārsūdz pirmās instances lēmumu arī saistībā ar citiem aspektiem, taču, galu galā, negūstot panākumus ar kādu no saviem apelācijas sūdzības pamatiem [50].

94. Tas tā ir arī šajā gadījumā. Tā kā apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentiem atbilstoši iepriekš izklāstītajam [51] nav izredžu tikt atbalstītiem, to iebildums pret Vispārējās tiesas lēmumu par tiesāšanās izdevumiem vairs nav jāpārbauda.

95. Tikai pilnības labad piebildīšu, ka Vispārējai tiesai attiecībā uz lēmumu par tiesāšanās izdevumiem atbilstoši tās reglamenta 87. panta 3. punkta pirmajai daļai ir plaša rīcības brīvība, ko tā šajā gadījumā nav pārkāpusi. *Nexans* un *Nexans France* pirmajā instancē vairākos juridiskos aspektos apstrīdēja trīs dažādas Komisijas darbības. Tikai attiecībā uz vienu no šīm darbībām – lēmumu par pārbaudi – tās daļēji uzvarēja. Šajos apstākļos man šķiet pilnīgi samērīgi, ka Vispārējā tiesa ir piespriedusi *Nexans* un *Nexans France* segt savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzināt pusi Komisijas tiesāšanās izdevumu.

96. Tādēļ otrais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā nepieņemams un katrā ziņā kā nepamatots.

VI – Tiesāšanās izdevumi

97. Atbilstoši tās reglamenta 184. panta 2. punktam Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, ja tā noraida apelācijas sūdzību.

98. No Reglamenta 138. panta 1. un 2. punkta, tos lasot kopā ar tā 184. panta 1. punktu, izriet, ka lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs; ja spriedums ir nelabvēlīgs vairākiem lietas dalībniekiem, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumu sadali. Tā kā Komisija ir izteikusi šādus prasījumus un tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējām spriedums nav labvēlīgs, tām jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Tām šie izdevumi ir jāatlīdzina solidāri, jo apelācijas sūdzību tās ir iesniegušas kopā [52].

VII – Secinājumi

99. Pamatojoties uz iepriekšējiem apsvērumiem, es iesaku Tiesai nolemt šādi:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) apelācijas sūdzības iesniedzējas atlīdzina tiesāšanās izdevumus solidāri.

50 — Skat. rīkojumu *Roujanski*/Padome (C-253/94 P, EU:C:1995:4, 12.–14. punkts), kā arī spriedumus *Henrichs*/Komisija (C-396/93 P, EU:C:1995:280, 65. un 66. punkts), Komisija un Francija/*TF1* (C-302/99 P un C-308/99 P, EU:C:2001:408, 31. punkts), *Tralli*/ECB (C-301/02 P, EU:C:2005:306, 88. punkts) un *Gualteri*/Komisija (C-485/08 P, EU:C:2010:188, 111. punkts).

51 — Šajā ziņā skat. manus paskaidrojumus par pirmo apelācijas sūdzības pamatu šo secinājumu 24.–86. punktā.

52 — Spriedums *Akzo Nobel Chemicals* un *Akcros Chemicals*/Komisija u.c. (C-550/07 P, EU:C:2010:512, 123. punkts), tāpat spriedums *D* un Zviedrija/Padome (C-122/99 P un C-125/99 P, EU:C:2001:304, 65. punkts); pēdējā gadījumā *D* un Zviedrijas Karaliste pat iesniedza divas atsevišķas apelācijas sūdzības, un tomēr tām tika piespriests atlīdzināt tiesāšanās izdevumus solidāri.